

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm den 7 juli 2017

Fi2017/01644/OU

Remissyttrande över *En omreglerad spelmarknad* (SOU 2017:30).

Cancerfonden har tagit del av ovannämnda betänkande av Spellicensutredningen och vill härmed lämna följande synpunkter.

Bakgrund

Föreningslivet är en viktig del av det svenska samhället. Just oberoende medel från medlemsavgifter, gåvor från privatpersoner och företag, sponsring, och, inte minst, överskottsmedel från allmännyttiga lotterier är avgörande för ett starkt och självständigt civilsamhälle. Sedan mitten av 1800-talet har vi en lagstiftning där spel och lotterier är förbehållna ideell sektor, och sedan en tid även staten, med grundtanken att överskottet från dessa verksamheter ska komma hela samhället till godo – så kallade allmännyttiga ändamål.

Cancerfonden är en ideell förening som föddes ur ett samhällsbehov, som en reaktion på den dåliga prognos för cancersjukdomar som rådde i Sverige på 1950-talet. Bristen på kunskap om cancer begränsade möjligheten att behandla och förebygga sjukdomen. Statens bidrag till forskning var inte tillräckligt för att täcka cancerforskningens behov. Två privatpersoner, Ebba Andersson och Morri Nidén tog därför initiativ och ansvar för att öka cancerforskningens finansiering genom att grunda Cancerfonden.

Sedan starten 1951 har Cancerfonden delat ut närmare 10 miljarder till svensk cancerforskning. Pengar som samlats in från privatpersoner och företag. Cancerfonden får ingen statlig finansiering.

Cancerfondens Rikslotteri

Lotterier är en stor intäktskälla för den ideella sektorn och så även för Cancerfonden. Vårt Rikslotteri startade vi redan 1986 och allt överskott från lotteriet går till svensk cancerforskning och har sedan starten genererat närmare 400 miljoner kronor till Cancerfonden. Vi är också förmånstagare till Svenska Postkodlotteriet som tack vare generösa lottköpare hittills bidragit med närmare 300 miljoner kronor till vår viktiga verksamhet.

En ny spellagstiftning

Det är tydligt att spelmarknaden har förändrats de senaste åren bland annat på grund av och i takt med att utländska spelbolag etablerat sig på den svenska marknaden. Vi anser att det finns ett stort behov att se över lagstiftningen och Spellicensutredningen är därför välkommen. För att regleringen ska fortsatt värna civilsamhället bör syftet med en ny spellagstiftning förtydligas. Vi anser att de fyra föreslagna syftena för den nya spellagstiftningen är bra men måste kompletteras med en punkt om finansiering för ideella organisationer. I nuvarande lotterilag är ett av syftena

med regleringen att värna överskottet från spelverksamheten till allmänna och allmännyttiga ändamål.

Utan en tydlig beskrivning av den betydande andel av spelverksamhet som anordnas för att ge överskott till allmännyttiga organisationer riskerar en eventuell statsstödsprövning av EU-kommissionen att resultera i att den föreslagna uppdelningen av spelmarknaden inklusive den bevarade skattefriheten ogiltigförklaras.

Fortsatt skattefrihet

Överskott från lotterier och bingo är en hävdvunnen skattefri intäkt för föreningslivet sedan mycket lång tid tillbaka. Om skatt skulle införas på de mer än 1,6 miljarderna kronorna i årliga intäkter som det handlar om, skulle det drabba föreningslivet mycket hårt. Dessa intäkter växlas dessutom upp mångdubbelt med ideella insatser. Att bevara skattefriheten är ett av de viktigaste förslagen i utredningen för ett fortsatt starkt civilsamhälle. Vi anser att utredningens förslag om skattefrihet prioriteras av regeringen så att skattefrihet för intäkter från traditionella lotterier är säkrat innan proposition föreslås.

Konsekvensanalys

Spellicensutredningen är gedigen men trots omfattningen saknas en närmare analys av konsekvenserna av förslagen för ideella organisationers överskott. Regeringen i Norge lät år 2014 göra en konsekvensanalys för vad en eventuell omreglering av den norska spelmarknaden skulle innebära för föreningslivet. Det framkom tydligt att effekterna för det norska föreningslivet skulle bli betydande beroende på hur man genomförde regleringen.

Direktivet till utredaren var tydligt med att förutsättningarna för finansiering av statens verksamhet och allmännyttiga ändamål, som i dag finansieras av intäkter från spelverksamhet, bör i så hög utsträckning som möjligt bevaras i samband med att ett licenssystem införs. Trots det saknas en konsekvensanalys för föreningslivet i utredningen, som bör utföras om de förändringar som föreslås ska genomföras.

Utvecklingen på danska spelmarknaden pekar mot att det inom bara 5 år kan det bli stora förändringar på spelmarknaden. Civilsamhället i Danmark har där gått från ett överskott på ca 1,6 miljard till 1,1 miljard per år sen omregleringen. Vi anser att en grundlig konsekvensanalys bör göras i Sverige utifrån det förslag som utredaren presenterat.

För Cancerfonden

Ulrika Årehed Kågström
Generalsekreterare

Mikael Färjsjö
Chef Insamling och engagemang